Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (deveto vijeće)

7. ožujka 2019.*

„Javna služba – Akreditirani parlamentarni asistent – Otkaz ugovora – Prekid odnosa povjerenja – Vanjske djelatnosti – Očita pogreška u ocjeni – Zahtjev za naknadu štete”

U predmetu T-59/17,

L, kojeg zastupa I. Coutant Peyre, *avocat*,

tužitelj,

protiv

Europskog parlamenta, koji zastupaju Í. Ní Riagáin Düro i M. Windisch, u svojstvu agenata,

tuženik,

povodom, s jedne strane, zahtjeva na temelju članka 270. UFEU-a za poništenje Odluke Parlamenta od 24. lipnja 2016. o otkazu tužiteljeva ugovora akreditiranog parlamentarnog asistenta i, s druge strane, zahtjeva za naknadu neimovinske štete koju je tužitelj navodno pretrpio,

OPĆI SUD (deveto vijeće),

u sastavu: S. Gervasoni, predsjednik, L. Madise (izvjestitelj) i R. da Silva Passos, suci,

tajnik: E. Coulon,

donosi sljedeću

Presudu

Okolnosti spora

1 Dana 22. svibnja 2014. Europski parlament zaposlio je tužitelja L na zahtjev parlamentarnog zastupnika (u daljnjem tekstu: zastupnik u Parlamentu). L je bio zaposlen kao akreditirani parlamentarni asistent (u daljnjem tekstu: APA) tog zastupnika, na temelju ugovora koji je pokrivao razdoblje od 2014. do 2019.

2 Dana 25. veljače 2016., zastupnik u Parlamentu poslao je tijelu ovlaštenom za sklapanje ugovora o radu u Parlamentu (u daljnjem tekstu: tijelo nadležno za sklapanje ugovora) pisani zahtjev za otkaz tužiteljeva ugovora APA-a.

* Jezik postupka: engleski

3 Dana 21. travnja 2016., na poziv tijela nadležnog za sklapanje ugovora, tužitelj je sudjelovao na sastanku tijekom kojeg ga je tijelo nadležno za sklapanje ugovora obavijestilo o razlogu koji je zastupnik u Parlamentu naveo u zahtjevu za otkaz njegova ugovora APA-a.

4 Tužitelj je 9. svibnja 2016. poslao obavijest tijelu nadležnom za sklapanje ugovora (u daljnjem tekstu: obavijest od 9. svibnja 2016.) u kojoj je iznio svoja očitovanja na zahtjev za otkaz njegova ugovora APA-a.

5 Dana 25. svibnja 2016., prema navodima u tužbi, ili 26. svibnja 2016., prema odgovoru na tužbu, tužitelj je pozvan na drugi razgovor s tijelom nadležnim za sklapanje ugovora u vezi s obaviješću od 9. svibnja 2016.

6 Dana 31. svibnja 2016. održan je postupak mirenja predviđen člankom 139. stavkom 3.a Uvjeta zaposlenja ostalih službenika Europske unije (u daljnjem tekstu: Uvjeti zaposlenja).

7 Dopisom od 15. lipnja 2016., miritelj Parlamenta utvrdio je nemogućnost nastavka suradnje među strankama te je okončao postupak mirenja.

8 Parlament je 24. lipnja 2016. obavijestio tužitelja o odluci o otkazu njegova ugovora APA-a (u daljnjem tekstu: odluka o otkazu). U toj je odluci tijelo nadležno za sklapanje ugovora navelo da „[s] obzirom na to da je povjerenje [bilo] temelj odnosa između [zastupnika u Parlamentu] i nj[egova] [APA-a], [ono je odlučilo] otkazati [njegov] ugovor u skladu s člankom 139. stavkom 1. točkom (d) [Uvjeta zaposlenja] s obrazloženjem da [je] to povjerenje izgubljeno zbog [njegova] nepoštovanja pravila o obavljanju vanjskih djelatnosti”.

9 Tužitelj je 19. rujna 2016. podnio žalbu na temelju članka 90. stavka 2. Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske unije (u daljnjem tekstu: Pravilnik o osoblju) i Uvjeta zaposlenja ostalih službenika na temelju upućivanja u glavi VII. Pravilnika o osoblju iz članka 117. Uvjeta zaposlenja kako bi osporio odluku o otkazu.

10 Dopisom od 24. siječnja 2017. glavni tajnik Parlamenta odbio je žalbu. On je utvrdio da je iz tužiteljeva spisa proizlazilo da je za vrijeme tužiteljeva ugovora APA-a, potonji obavljao vanjsku djelatnost koja se sastojala od obavljanja pravne profesije a da nije podnio prethodni zahtjev za dopuštenje, kršeći članak 12.b Pravilnika o osoblju prema kojem „[…] dužnosnik koji se želi baviti plaćenom ili neplaćenom vanjskom djelatnošću ili obavljati dužnost izvan Unije mora za to najprije dobiti dopuštenje tijela za imenovanje […]”. Podsjetio je, u tom pogledu, da je ta obveza svakako bila poznata tužitelju, uzimajući u obzir kako njegovo pravno obrazovanje tako i njegovo prethodno zaposlenje u Parlamentu između 2005. i 2007. kada je tužitelj bio suočen s istim problemom. Također je istaknuo da je u svojoj prepisci sa službama Parlamenta, tužitelj više puta ustvrdio da je za vrijeme navedenog ugovora zapravo bio zaposlen u drugim djelatnostima, koje nisu povezane s njegovim ugovornim obvezama.

Postupak i zahtjevi stranaka

11 Dopisom dostavljenim tajništvu Općeg suda 24. siječnja 2017. tužitelj je zatražio besplatnu pravnu pomoć. Taj je zahtjev upisan pod brojem T-59/17 AJ.

12 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 14. travnja 2017. tužitelj je pokrenuo ovaj postupak.

13 Rješenjem predsjednika Općeg suda od 5. rujna 2017., zahtjev za besplatnu pravnu pomoć je odbijen.

14 Na zahtjev tužitelja, koji se temelji na članku 66. Poslovnika Općeg suda, taj je sud izostavio u javnoj verziji ove presude ime te stranke.

15 Budući da stranke nisu tražile održavanje rasprave, na temelju članka 106. stavka 1. Poslovnika, Opći sud (deveto vijeće) odlučio je, smatrajući da je na temelju sadržaja spisa predmet dovoljno razjašnjen, primjenom članka 106. stavka 3. Poslovnika, presuditi bez provođenja usmenog dijela postupka.

16 Tužitelj od Općeg suda zahtijeva da:

– poništi odluku o otkazu ugovora;

– naloži Parlamentu naknadu „neimovinske štete” u iznosu od 100 000 eura;

– naloži Parlamentu snošenje troškova.

17 Parlament od Općeg suda zahtijeva da:

– odbaci tužbu kao djelomično nedopuštenu i da je u svakom slučaju odbije kao neosnovanu;

– naloži tužitelju snošenje troškova u cijelosti.

Pravo

Zahtjev za poništenje

18 Tužitelj u tužbi ističe osam tužbenih razloga, koji se temelje, prvi, na povredi članka 22.b stavka 1. Pravilnika o osoblju, koji se odnosi na zaštitu zviždača, drugi, na nepostojanju obrazloženja, treći, na očitoj pogrešci u ocjeni, četvrti, na povredi načela proporcionalnosti, peti, na povredi dužne pažnje, šesti, na izostanku odgovora na zahtjev za pomoć, na povredi prava obrane i prava na „mirno rješavanje spora”, sedmi, na povredi prava na pristup dokumentima i osmi, na zlouporabi ovlasti.

19 U stadiju replike, tužitelj ističe deveti tužbeni razlog koji se temelji na neopravdanom otkazu.

20 Valja najprije ispitati treći tužbeni razlog koji se temelji na očitoj pogrešci u ocjeni.

Treći tužbeni razlog, koji se temelji na očitoj pogrešci u ocjeni

21 Tužitelj u biti tvrdi da je Parlament počinio očitu pogrešku u ocjeni smatrajući da je veza povjerenja mogla biti prekinuta zbog nepostojanja izjave, u smislu članka 12.b stavka 1. Pravilnika o osoblju, o tzv. „vanjskim djelatnostima” koje je on obavljao.

22 Tužitelj u tom pogledu ističe da je zastupnik u Parlamentu imao saznanje o predmetnim djelatnostima koje su se obavljale prema njegovim uputama, za njegov račun i bile su prijevarnog karaktera. Stoga, prema njegovu mišljenju, očito je da je Parlament pogrešno smatrao da je izvršavanje tih djelatnosti moglo dovesti do gubitka povjerenja tog zastupnika u odnosu na njega.

23 Tužitelj dodaje da je Parlament nepotpuno iščitao obavijest od 9. svibnja 2016. Prema njegovu mišljenju, Parlament smatra da je on „priznao” postojanje vanjskih djelatnosti skrivajući kontekst tih „djelatnosti” odnosno činjenicu da su navedene djelatnosti bile predmet pritužbe državnom odvjetništvu [povjerljivo [1]] i Europskom uredu za borbu protiv prijevara (OLAF) i da su bile poduzete po nalogu zastupnika Parlamenta, koji je stoga o njima imao saznanje. Tvrdi da takve djelatnosti,

1 Povjerljivi podaci su izostavljeni.

uzimajući u obzir kontekst u kojem su nastale, ne mogu karakterizirati gubitak povjerenja koji spominje taj zastupnik u odluci o otkazu. Stoga je Parlament, uzimajući u obzir obavljanje tih djelatnosti kao razlog gubitka povjerenja, počinio očitu pogrešku u ocjeni.

24 Parlament odgovara da APA ima obvezu iz Pravilnika o osoblju slijediti određeni upravni postupak, odnosno tražiti dopuštenje tijela nadležnog za sklapanje ugovora za obavljanje vanjske djelatnosti. Međutim, u ovom je slučaju odluka o otkazu obrazložena nepopravljivim prekidom odnosa povjerenja između tužitelja i zastupnika u Parlamentu zbog tužiteljeva nepoštovanja obveze prijavljivanja vanjskih djelatnosti koju ima na temelju članka 12.b Pravilnika o osoblju.

25 Parlament u tom pogledu ističe da je u presudi od 11. rujna 2013., L/Parlament (T-317/10 P, EU:T:2013:413, t. 68. do 70.), Opći sud smatrao da se postojanje odnosa povjerenja ne temelji na objektivnim čimbenicima te po svojoj naravi nije predmet sudskog nadzora s obzirom na to da Opći sud ne može svojom ocjenom zamijeniti ocjenu tijela nadležnog za sklapanje ugovora, „već se ograničio na nadzor materijalne točnosti činjenica koje je institucija istaknula, a koje su dovele do odluke”. To je slučaj u ovom predmetu. Odnos povjerenja između zastupnika u Parlamentu i tužitelja prekinut je zbog činjenice da je tužitelj obavljao vanjske djelatnosti protivno članku 12.b stavku 1. Pravilnika o osoblju. Parlament ponajprije ističe da je nesporno da tužitelj nije ni zatražio ni dobio ikakvo dopuštenje za obavljanje vanjske djelatnosti u skladu s tom odredbom. Nadalje, tijekom sastanka s tijelom nadležnim za sklapanje ugovora i miriteljem, tužitelj je u više navrata priznao da je obavljao takve djelatnosti. Naposljetku, tužitelj je izričito potvrdio postojanje vanjskih djelatnosti u obavijesti od 9. svibnja 2016.

26 Parlament u tom pogledu primjećuje da, u skladu sa sudskom praksom, kako bi se utvrdila očita pogreška u ocjeni činjenica počinjena od strane upravnog tijela, a koja je takva da opravdava poništenje odluke donesene na temelju te ocjene, dokazi koje podnosi tužitelj moraju biti dostatni kako bi se ocjene upravnog tijela lišile vjerodostojnosti. Drugim riječima, tužbeni razlog koji se temelji na očitoj pogrešci u ocjeni treba odbiti ako, unatoč dokazima koje je iznio tužitelj, ocjena koja se dovodi u pitanje ipak može biti prihvaćena kao opravdana i dosljedna (vidjeti u tom smislu presudu od 13. lipnja 2012., Mocová/Komisija, F-41/11, EU:F:2012:82, t. 44. i navedenu sudsku praksu). Međutim, tužitelj nije naveo nikakve dokaze kojima bi se vjerodostojnost zaključaka Parlamenta dovela u pitanje.

27 Na temelju članka 139. stavka 1. točke (d) Uvjeta zaposlenja, „[o]sim u slučaju smrti akreditiranog parlamentarnog asistenta, njegov angažman prestaje […] s obzirom na to da je povjerenje temelj profesionalnog odnosa između zastupnika i njegova akreditiranog parlamentarnog asistenta, na kraju otkaznog roka navedenog u ugovoru […]”.

28 U ovom je slučaju tijelo nadležno za sklapanje ugovora navelo u odluci o otkazu da je otkaz tužiteljeva ugovora APA-a bio motiviran prekidom odnosa povjerenja između tužitelja i zastupnika u Parlamentu, zbog nepoštovanja pravila o obavljanju vanjskih djelatnosti.

29 U tom pogledu, s jedne strane, iako tijelo nadležno za sklapanje ugovora nije dužno zamijeniti svojom ocjenom ocjenu predmetnog zastupnika o stvarnim razlozima prekida odnosa povjerenja, ono ipak mora osigurati da se opravdanje temelji na činjenicama koje ga mogu uvjerljivo opravdati (vidjeti u tom smislu presudu od 10. siječnja 2019., RY/Komisija, T-160/17, EU:T:2019:1, t. 38. i navedenu sudsku praksu).

30 S druge strane, ako se institucija koja odluči otkazati ugovor APA-a osobito poziva na gubitak povjerenja koje je dovelo do odluke o otkazu, sud je dužan provjeriti je li taj razlog uvjerljiv. Time sud svojom ocjenom ne zamjenjuje ocjenu nadležnog tijela, koje je utvrdilo gubitak povjerenja, nego se ograničava na nadzor toga je li razlog na kojem se temelji odluka, koji je istaknula institucija, utemeljen na očitoj pogrešci u ocjeni (vidjeti u tom smislu i po analogiji presudu od 11. rujna 2013., L/Parlament, T-317/10 P, EU:T:2013:413, t. 70.).

31 Što se u ovom slučaju tiče razloga koji se temelji na gubitku povjerenja koji je doveo do odluke o otkazu, Parlament se poziva na činjenice koje se odnose na obavljanje neprijavljenih vanjskih djelatnosti. Stoga valja provjeriti je li Parlament počinio očitu pogrešku u ocjeni smatrajući da te činjenice mogu uzrokovati gubitak povjerenja na koji se poziva zastupnik u Parlamentu (vidjeti u tom smislu i po analogiji presudu od 11. rujna 2013., L/Parlament, T-317/10 P, EU:T:2013:413, t. 76.).

32 U tom pogledu, najprije treba istaknuti da Parlament ne osporava, kao takvo, obavljanje djelatnosti koje je opisao tužitelj u obavijesti od 9. svibnja 2016., a koje se sastoje od obavljanja pravne profesije usporedno s njegovim dužnostima APA-a, odnosno:

– prvo, podnošenje zahtjeva za političkim azilom ruskim, francuskim, švicarskim i andorskim vlastima kako bi se zastupniku u Parlamentu omogućilo da izbjegne četverogodišnju zatvorsku kaznu izrečenu u [povjerljivo], uključujući žalbu protiv odluke o odbijanju azila koja se odnosi na potonjeg za koju tužitelj posebno tvrdi da ga je ovlastio navedeni zastupnik;

– drugo, pribavljanje stranaka i odvjetničko zastupanje državljana [povjerljivo] u mirovini ili koji ostvaruju minimalni dohodak, u parnicama pred sudovima [povjerljivo], kako bi se zastupnika prikazalo kao „borca za ljudska prava” i stoga otežalo njegovo zatvaranje;

– treće, zastupanje tog zastupnika pred europskim ombudsmanom, Odborom za ljudska prava Ujedinjenih naroda i Europskim sudom za ljudska prava u predmetima koji se tiču navedenog zastupnika, koji se odnose, prvi, na osporavanje zahtjeva za ukidanje parlamentarnog imuniteta koji su podnijela tijela [povjerljivo], nakon izricanja zatvorske kazne dotičnom zastupniku u [povjerljivo] i, drugi, na osporavanje kućnog pritvora koji su naložila pravosudna tijela [povjerljivo] nakon kaznenog postupka zbog korupcije pokrenutog protiv tog zastupnika.

33 Nasuprot tomu, Parlament se u okviru svojeg odgovora na tužbeni razlog koji se temelji na nepostojanju obrazloženja poziva na obavijest od 9. svibnja 2016. kako bi potvrdio da je tužitelj znao za narav vanjskih djelatnosti koje su dovele do prekida odnosa povjerenja. U tom pogledu, iz spisa ne proizlazi da je prekid navedenog odnosa na koji se poziva u odluci o otkazu mogao biti uzrokovan drugim djelatnostima osim onih na koje se Parlament poziva kako bi opravdao dostatnost obrazloženja.

34 U tom kontekstu, treba utvrditi je li, u skladu sa sudskom praksom (vidjeti točke 29. do 31. ove presude), tužiteljevo obavljanje predmetnih vanjskih djelatnosti moglo uzrokovati gubitak odnosa povjerenja na koji se poziva zastupnik u Parlamentu i što je tijelo nadležno za sklapanje ugovora prihvatilo u odluci o otkazu.

35 U tom pogledu, kao prvo, iz elemenata spisa proizlazi da je zastupnik u Parlamentu ne samo imao saznanja o predmetnim vanjskim djelatnostima, nego da je, usto, on na njih izravno poticao.

36 Kada je riječ, najprije, o sporovima koji se vode pred sudovima [povjerljivo], iz dopisa navedenih u obavijesti od 9. svibnja 2016. i podnesenih od strane tužitelja (prilozi A.3.3. i A.3.4. navedene obavijesti) proizlazi da je zastupnik u Parlamentu osobno nadgledao organizaciju pribavljanja stranaka i zastupanja državljana [povjerljivo] o kojima se radi u tim parnicama i, stoga je bio nužno „obaviješten”.

37 Ta ocjena potvrđena je i potpisanom izjavom pod moralnom odgovornošću osobe kojoj se pristupilo u okviru predmetnih parnica (prilog A.3.5. obavijesti od 9. svibnja 2016.), prema kojoj je „[zastupnik u Parlamentu] izvan svake sumnje [objasnio] da će postupak biti besplatan i da će [APA] biti plaćen za tu zadaću iz [njegove] naknade za parlamentarnu asistenciju […]” i prema kojoj, u skladu s „usmenim” sporazumom s navedenim zastupnikom, „[osoba kojoj se pristupilo] [t]reba javno poduprijeti stranku […] tijekom parlamentarnih izbora, sudjelovati u televizijskim emisijama, kao i drugim medijskim aktivnostima, a umjesto da plaća za postupak koji je predložio [taj zastupnik]”.

38 Nadalje, u pogledu zastupanja zastupnika u Parlamentu pred europskim ili međunarodnim sudovima ili tijelima, tužitelj je podnio punomoći za koje tvrdi da ih je vlastoručno potpisao navedeni zastupnik (prilozi A.3.6. i A.3.7. obavijesti od 9. svibnja 2016.) što Parlament ne osporava.

39 Konačno, u pogledu podnošenja zahtjeva za azil za račun zastupnika u Parlamentu, tužitelj navodi da je 24. veljače 2013. navedeni zastupnik javno izjavio na televiziji [povjerljivo] da ako žalbeni sud potvrdi zatvorsku kaznu koja mu je izrečena, zatražit će politički azil u državama članicama Europske unije. U vezi s time priložio je novinski članak koji potvrđuje tu izjavu (prilog A.3.19. obavijesti od 9. svibnja 2016.). On osim toga opisuje korake poduzete za dobivanje političkog azila za tog zastupnika, u Andori, Švicarskoj, Rusiji i Francuskoj te prilaže avionske karte koje odgovaraju tim odredištima (prilozi A.3.15. do A.3.18. navedene obavijesti). Parlament nije osporio nijedan od tih dokumenata i izjava.

40 Iz prethodno navedenog proizlazi da zastupnik u Parlamentu ne može zanemariti da je tužitelj obavljao pravnu profesiju usporedno sa svojim dužnostima APA-a, s obzirom na to da su, kao što to proizlazi iz elemenata spisa, izvršavanjem takve dužnosti slijeđene njegove upute.

41 Kao drugo, članak 6. stavak 2. Provedbenih mjera Glave VII. Uvjeta zaposlenja, koji su usvojeni odlukom Predsjedništva Parlamenta od 9. ožujka 2009., posljednji put izmijenjenih odlukom Predsjedništva Parlamenta od 14. travnja 2014., predviđa da se dotični zastupnik „sasluša” u slučaju prijave vanjske djelatnosti. Međutim, ništa ne upućuje na to da je tijelo nadležno za sklapanje ugovora saslušalo zastupnika Parlamenta u vezi s predmetnim „vanjskim djelatnostima”. U tim okolnostima valja smatrati da taj zastupnik nije po svojoj prilici mogao zanemariti da tužitelj te djelatnosti, koje su se sastojale u obavljanju pravne profesije, u okviru obrane njegovih vlastitih interesa, nije prijavio tijelu nadležnom za sklapanje ugovora, u skladu s člankom 12.b stavkom 1. Pravilnika o osoblju.

42 Stoga je očito da je Parlament pogrešno smatrao da je nepostojanje tužiteljeve izjave o predmetnim vanjskim djelatnostima moglo dovesti do gubitka povjerenja zastupnika u Parlamentu u smislu članka 139. stavka 1. točke (d) Uvjeta zaposlenja, jer taj zastupnik nije mogao zanemariti da te djelatnosti nisu bile predmet nikakvog zahtjeva za dopuštenje upućenog Parlamentu, u skladu s člankom 12.b stavkom 1. Pravilnika o osoblju.

43 Uostalom, iz obavijesti od 9. svibnja 2016. i izjave navedene u točki 37. ove presude proizlazi da zastupnik u Parlamentu nije mogao razumno očekivati da predmetne vanjske djelatnosti, uzimajući u obzir njihovu narav, budu obznanjene Parlamentu službenim zahtjevom za dopuštenje obavljanja vanjskih djelatnosti, na temelju članka 12.b stavka 1. Pravilnika o osoblju.

44 Zaključno, suprotno onomu što tvrdi Parlament (vidjeti točku 26. ove presude), iz sadržaja spisa proizlazi da nije uvjerljiv razlog koji je pružio zastupnik u Parlamentu kako bi opravdao odluku o otkazu, odnosno gubitak povjerenja. Stoga je tijelo nadležno za sklapanje ugovora počinilo očitu pogrešku u ocjeni postupivši po zahtjevu za otkaz tužiteljeva ugovora APA-a koji je zbog tog razloga postavio navedeni zastupnik.

45 Stoga valja utvrditi da je treći tužbeni razlog osnovan i prihvatiti tužbeni zahtjev za poništenje odluke o otkazu, a da pritom nije potrebno ispitati druge tužbene razloge, među ostalim, deveti tužbeni razlog čija se dopuštenost osporava.

Zahtjev za naknadu štete

46 Tužitelj u tužbi zahtijeva da se Parlamentu naloži da mu isplati iznos od 100 000 eura kao naknadu neimovinske štete za koju smatra da je pretrpio.

47 U odgovoru na tužbu Parlament ističe prigovor nedopuštenosti zahtjeva za naknadu štete jer ne ispunjava zahtjeve iz članka 76. točke (d) Poslovnika. Prema njegovu mišljenju, iako tužba sadržava i zahtjev za naknadu štete, nije podnesen ni jedan argument u prilog tom zahtjevu.

48 Tužitelj u replici ističe, među ostalim, da ga je zastupnik u Parlamentu uznemiravao. U vezi s tim prilaže zapisnik svojeg saslušanja pred belgijskom policijom na okolnost zadržavanja u prostorijama Parlamenta (prilog A.3.14. obavijesti od 9. svibnja 2016.), u pogledu kojeg tvrdi da je bio žrtvom.

49 Parlament u svojem odgovoru na repliku ponavlja da, u skladu sa sudskom praksom, tužba za naknadu štete koju je nanijela institucija Unije mora sadržavati elemente na temelju kojih je moguće identificirati postupanje zbog kojeg tužitelj prigovara instituciji, razloge zbog kojih tužitelj smatra da postoji uzročna veza između postupanja i štete za koju tvrdi da ju je pretrpio kao i narav i opseg te štete. Međutim, tužitelj u tužbi nije naveo razloge zbog kojih smatra da postoji uzročna veza između navedenog postupanja i štete koju je navodno pretrpio. U tužbi se ništa ne navodi o naravi i opsegu te štete.

Dopuštenost zahtjeva za naknadu neimovinske štete

50 Valja utvrditi, s jedne strane, da iz tužbe dovoljno jasno proizlazi da je tužitelju, prema njegovu mišljenju, odluka o otkazu prouzročila neimovinsku štetu i, s druge strane, da je zahtjev za naknadu te štete kvantitativno izražen.

51 U tim okolnostima, Parlament ne može isticati prigovor nedopuštenosti zahtjeva za naknadu štete zato što tužitelj nije precizno odredio narav i opseg štete koju smatra da je pretrpio i razloge zbog kojih smatra da postoji uzročna veza između postupanja Parlamenta i navedene štete.

52 Nasuprot tomu, valja utvrditi da su činjenice uznemiravanja navedene u replici, navodno pripisive zastupniku u Parlamentu, odvojive od nezakonitog postupanja koje se prigovara Parlamentu u zahtjevu za poništenje.

53 Međutim, iako je zahtjev za naknadu štete dopušten čak i u slučaju nepostojanja prethodno upućenog zahtjeva u tom smislu upravnom tijelu kada postoji izravna veza između tog zahtjeva i tužbe za poništenje, to nije slučaj ako potraživana šteta proizlazi iz grešaka ili propuštanja koja su počinila upravna tijela i koja su odvojiva od postupanja navedenog u tužbi za poništenje. U potonjem slučaju, ako potraživana šteta ne proizlazi iz akta čije se poništenje traži nego iz navodno počinjenih grešaka ili propuštanja, predsudski postupak obavezno mora započeti zahtjevom kojim se upravno tijelo poziva da nadoknadi štetu (vidjeti u tom smislu presudu od 22. rujna 2015., Gioria/Komisija, F-82/14, EU:F:2015:108, t. 74. i navedenu sudsku praksu).

54 U ovom slučaju, valja utvrditi da tijekom predsudskog postupka nije podnesen ni jedan zahtjev za naknadu štete za činjenice uznemiravanja koje navodi tužitelj, tako da, pod pretpostavkom da tužitelj također traži naknadu za navedene činjenice uznemiravanja, taj zahtjev treba odbaciti kao nedopušten zbog nepoštovanja pravila predsudskog postupka.

55 Iz prethodno navedenog proizlazi da je zahtjev za naknadu štete dopušten samo u dijelu u kojem se odnosi na štetu u vezi s odlukom o otkazu ugovora.

Osnovanost zahtjeva za naknadu neimovinske štete u vezi s odlukom o otkazu

56 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, postojanje odgovornosti upravnog tijela pretpostavlja ispunjenje skupa pretpostavki glede nezakonitosti postupanja koje se stavlja na teret institucijama, stvarnosti štete i postojanja uzročne veze između postupanja i navedene štete (vidjeti presudu od 1. lipnja 1994., Komisija/Brazzelli Lualdi i dr., C-136/92 P, EU:C:1994:211, t. 42. i navedenu sudsku praksu).

57 U ovom slučaju, kao prvo, utvrđeno je nezakonito postupanje Parlamenta. Nadalje, razlog iznesen za odluku o otkazu temelji se na umjetnoj osnovi koja je mogla tužitelju prouzročiti osjećaj nepravde i, stoga, neimovinsku štetu. Naposljetku, postoji veza između postupanja Parlamenta i navedene štete, koja proizlazi iz te odluke.

58 Međutim, kad je riječ o neimovinskoj šteti, valja podsjetiti da prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda i Općeg suda, poništenje akta upravnog tijela koji pobija dužnosnik predstavlja samo po sebi primjerenu i, u načelu, dostanu naknadu cjelokupne neimovinske štete koju je on mogao pretrpjeti te je zahtjev za naknadu štete bespredmetan (vidjeti u tom smislu presude od 7. veljače 1990., Culin/Komisija, C-343/87, EU:C:1990:49, t. 26., i od 21. siječnja 2004., Robinson/Parlament, T-328/01, EU:T:2004:13, t. 79.).

59 Naravno, sud Unije priznao je određene iznimke od tog pravila i, posebno, iznimke koje slijede. Kao prvo, poništenje nezakonitog akta koji je donijelo upravno tijelo ne može predstavljati potpunu naknadu neimovinske štete ako taj akt sadržava procjenu sposobnosti ili ponašanja zainteresirane osobe kojoj ona može naškoditi. Kao drugo, poništenje pobijanog akta ne može predstavljati potpunu naknadu pretrpljene neimovinske štete ako je počinjena nezakonitost osobito teška. Kao treće, presuđeno je da poništenje nezakonitog akta, ako je lišeno svakog korisnog učinka, ne može samo po sebi predstavljati primjerenu i dostatnu naknadu cjelokupne neimovinske štete uzrokovane tim poništenim aktom (vidjeti presude od 9. ožujka 2010., N/Parlament, F-26/09, EU:F:2010:17, t. 103., 105. i 107. i navedenu sudsku praksu, i od 5. srpnja 2011., V/Parlament, F-46/09, EU:F:2011:101, t. 169., 171. i 173. i navedenu sudsku praksu).

60 Međutim, u ovom predmetu nije očito da se tužitelj nalazi u jednoj od situacija navedenih u točki 59. ove presude. Naime, kao prvo, odluka o otkazu temeljena na neprijavljivanju vanjskih djelatnosti ne sadržava nikakvu ocjenu tužiteljevih sposobnosti ili ponašanja koja bi mu mogla naškoditi, kao drugo, nezakonitost koju je počinio Parlament nije osobito teška u smislu sudske prakse i, kao treće, poništenje odluke o otkazu nije lišeno svakog korisnog učinka.

61 Iz svega prethodno navedenog slijedi da zahtjev za naknadu štete u ovom slučaju treba odbiti.

Troškovi

62 Sukladno članku 134. stavku 1. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.

63 Budući da Parlament nije uspio u postupku,treba mu naložiti snošenje troškova sukladno zahtjevu tužitelja.

Slijedom navedenoga,

OPĆI SUD (deveto vijeće),

proglašava i presuđuje:

1. **Poništava se odluka Parlamenta od 24. lipnja 2016. o otkazu ugovora akreditiranog parlamentarnog asistenta L.**

2. **U preostalom dijelu tužba se odbija.**

3. **Europskom parlamentu nalaže se snošenje troškova.**

Gervasoni Madise da Silva Passos

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 7. ožujka 2019.

Potpisi